

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra historických věd

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Jan Špišek

Název práce: „Špiškové“. Mikrosonda do života české vlastenecké rodiny od první poloviny 19. století do konce první poloviny 20. století.

Oponoval Mgr. Václav Fronk, Ph.D.

Zájem o dějiny vlastní rodiny je pochopitelný a lze proti němu těžko něco namítat. Pokud se takové téma stane předmětem historické studie, nese už jejich autor určité riziko v tom ohledu, že bude nad jeho textem vždy možné vznést pochybnosti, zda je schopen adekvátního kritického odstupu. Nicméně i takové texty vznikají. Tento typ „privátních“ témat však není dle mého soudu v žádném případě vhodný pro texty charakteru bakalářských prací. Výstup Jan Špiška pak pro mne bohužel není světlou výjimkou, ale naopak ilustrativním příkladem této nevhodnosti.

Zvažujeme-li, do jaké míry byl naplněn cíl předložené bakalářské práce, ocitáme se před problémem, jak tento cíl vlastně definovat. Budiž řečeno už úvodem, že název práce je značně zavádějící. Text rozhodně není mikrosondou do české vlastenecké rodiny, jak tvrdí také první odstavec úvodu. Taková mikrosonda by vyžadovala daleko podrobnější zachycení každodennosti v daném období, pojem „rodina“ ostře kontrastuje s tím, že nás autor seznamuje v části 2 pouze s medailony pěti vybraných mužských členů, o jejich manželkách se, kromě jména a počtu dětí, nedozvídáme vůbec nic. Skutečnost, že by šlo o rodinu „vlasteneckou“, autor nijak nerozvádí, naopak např. tvrzení na str. 20, že „*S českým vlastenectvím se Ferdinand poprvé setkal už na středoškolských studiích, ale aktivně se k němu zatím nepřidal*“ svědčí do určité míry proti oprávněnosti tohoto přívlastku. Sám autor se pokouší o definici cíle práce v posledním odstavci na str. 2, činí tak ale ke své škodě jednak ve vztahu k dalšímu obsahu nepřesně (druhou polovinu 19. století prakticky neřeší), jednak neadekvátně maximalisticky z hlediska možností, jichž je v rámci bakalářské práce možno dosáhnout.

Pokud má být cílem „*ukázat, jakým způsobem představitelé tehdejší střední třídy hodnotili nejvýznamnější události v druhé polovině 19. století a první polovině 20. století*“ spolu se snahou „*přiblížit nejzajímavější osobnosti z řad rodiny Špiškovy*“, je možno konstatovat pouze tolik, že oba tyto cíle není možné v rámci 54 stran realizovat jinak, než velice povrchně. Přehled rodinných osobností (část druhá) je podán jednak velice stroze, jednak se opírá převážně o jediný pramen, a sice nepublikovaný text Ferdinanda Špiška *Rod Špišků od druhé polovice 19. století do doby přítomné* z roku 1944. Reflexe doby (část třetí) je pak založen na textu *Moje paměti a úvahy* od stejného původce.

Právě práci s prameny hodnotím jako nejslabší stránku celého předloženého textu. Sám autor nám k nim sdělil v úvodu pouze minimum informací (v případě textu *Moje paměti a úvahy*), resp. vůbec nic. Z citací se dozvídáme, že jde o texty zřejmě nevydané, které se nacházejí v „privátní sbírce“ (není upřesněno, kdo je držitelem). Není provedeno ani základní posouzení těchto pramenů z hlediska jejich vzniku, cíle, s nimiž byly tyto texty napsány, časového rozsahu textů apod. Pokud jde o *Moje paměti a úvahy*, dozvídáme se teprve na str. 37, že byly napsány až s časovým odstupem patnácti let od druhé světové války. Toto konstatování však relativizuje VEŠKERÉ závěry v části 3, protože někdy je s tímto pramenem nakládáno, jako by šlo o deníkové záznamy (např. zmínka k roku 1929 v posledním řádku na str. 30). Jindy zase není přihlíženo ke kontextu doby vzniku pamětí (především z hlediska toho, jak Ferdinand Špišek hodnotí komunismus, otevřeným odsouzením této ideologie by se vystavoval možnému postihu při jakémkoliv zveřejnění). Kritiku pramenů rozhodně nelze nahradit dvěma okopírovanými stránkami v příloze, byť je z nich např. zřejmé, že byly v pamětech obsaženy i dobové dokumenty.

O mnoho lépe není nakládáno ani s literaturou. Titulů je jednak zoufale málo (ve smyslu jejich potřebnosti, nehodnotím zde obecně definovaná nutná minima pro BP) a jsou zjevně vybrány dosti nahodile, ale především, odkazy na literaturu, a to včetně přímých citací, povětšinou dokládají elementární skutečnosti, takže by namísto

zařazených titulů pro většinu těchto odkazů stačila jedna učebnice pro základní školy. Při této „hloubce“ záběru je ovšem krajně problematické srovnávat literaturu s názory na události, které ve svých *Úvahách a vzpomínkách* zaznamenal Ferdinand Špíšek, a klást tomuto prameni adekvátní otázky.

Stejně tak nepřípadně působí řada poznámek pod čarou, které mají funkci vysvětlivek. Objasňovat takto pojmy jako Platón (pozn. č. 132) mi přijde až nedůstojné, ve vysvětlivce „heidricháda“ (pozn. č. 123) je dokonce pravopisná chyba. Faktických chyb nejsou prostě ani přímé citace (rakousko-uherské vyrovnání datované 1967 na str. 19).

Jako nevyhovující lze hodnotit také formální stránku práce. Nejde pouze o chybějící mezery v obsahu a v poznámkách, ale především „sdružené“ citace (např. str. 20, odkazy k poznámkám 65 a 66, ale i mnohé další tyto případy). Text není prost ani pravopisných chyb, především v interpunkci a psaní velkých písmen.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
nedoporučuji k obhajobě

Datum: 21. 5. 2012

Podpis:

